

Acs plakstiņa bazālšūnu vēža lāzerķirurģija

Aleksandrs Derjabo^{1,2}, Ingrīda Čēma^{2,3}

¹ Rīgas Stradiņa universitātes doktorantūra, Latvija

² Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca, Latvijas Onkoloģijas centrs

³ Rīgas Stradiņa universitāte, Stomatoloģijas fakultāte, Orālās patoloģijas katedra, Latvija

Ievads. Bazālšūnu vēzis (BŠV) ir viens no biežākajiem ļaundabīgajiem audzējiem pasaulē un Latvijā. Viena no bazālšūnu vēža ārstēšanas sarežģītākajām lokalizācijām ir acs plakstiņš (AP). Lāzerķirurģija ir viena no BŠV ārstēšanas iespējām. Par ilgstošas novērošanas rezultātiem pēc BŠV lāzerķirurģiskas ārstēšanas literatūrā atrodams samērā maz datu.

Darba mērķis. Apzināt lāzerķirurģijas ārstēšanas metodes efektivitāti AP BŠV gadījumā.

Materiāls un metodes. Veikts retrospektīvs, longitudināls un kvantitatīvs pētījums. Pēc Latvijas vēža reģistra datiem atlasīti pacienti ar acs plakstiņa BŠV, kas ar lāzerķirurģijas metodi no 01.04.1999. līdz 31.12.2005. ārstēti RAKUS LOC. Visi BŠV gadījumi bija morfoloģiski verificēti. Novērošanas ilgums – vairāk nekā 5 gadi.

Rezultāti. Tika identificēti 24 acs plakstiņa BŠV gadījumi. Divi pacienti novēroti mazāk par 5 gadiem, tāpēc no pētījuma izslēgti. No pētījumā iekļautajiem pacientiem 4 bija vīrieši, 16 – sievietes. Vidējais vecums – 63,85 gadi (no 36 līdz 78). Vīriešiem – 61,33 gadi, bet sievietēm – 64,93 gadi. Vidējais slimības ilgums – 10,87 mēneši.

Vidējais audzēja izmērs – 6,3 mm (minim. – 3 mm, maks. – 12 mm). Morfoloģiski diagnosticēti: virspusējs audzējs – 8 gadījumi, nodulārs audzējs – 14 gadījumi. Primāri audzēji – 19 gadījumi, sekundārie – 3 gadījumi. Pēc lāzerķirurģiskas ārstēšanas reziduāls audzējs netika konstatēts nevienā gadījumā.

Recidīvi konstatēti 3 gadījumos (13,63%). Zemākais recidīvu skaits konstatēts virspusējai BŠV formai – 1 gadījums (12,5%). Lielākais recidīvu skaits konstatēts nodulāras formas gadījumā – 2 gadījumi (14,28%).

Secinājumi. Lāzerķirurģija ir efektīva metode acs plakstiņa BŠV gadījumā. Pētījuma dati liecina, ka recidīvu skaits 5 gados ir līdzīgs ārstēšanas rezultātiem pēc operācijas un staru terapijas (pēc literatūras datiem). Lāzerķirurģija ir ambulatora procedūra, bez komplikācijām, ar labu kosmētisku rezultātu un pacientu apmierinātību.

Nepieciešami lielākas pacientu grupas papildu pētījumi, lai precizētu lāzerķirurģijas efektivitāti salīdzinājumā ar citiem ārstēšanas variantiem.